

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 ซึ่งกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 ปีการศึกษา 2553 จากข้อมูล วันที่ 16 มิถุนายน 2553 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 121 คน และหัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานวิชาการ จำนวน 121 คน รวมทั้งสิ้น 242 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ปีการศึกษา 2553

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane (1973 :727 - 728)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทนขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N แทนขนาดประชากร
e แทนขนาดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{242}{1 + 242(0.05)^2}$$

$$= \frac{242}{1.605}$$

$$= 150.7$$

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 76 คน และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ จำนวน 76 คน

2.2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว หากกลุ่มตัวอย่าง อย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละระดับที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2

ระดับที่ปฏิบัติงาน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารสถานศึกษา	121	76
หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ	121	76
รวม	242	152

2.3 เมื่อได้จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนประถมศึกษา แต่ละอำเภอ แล้วจึงทำการสุ่มรายชื่อสถานศึกษาแต่ละโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) แบบไม่ใส่คืน (Without Replacement) เพื่อให้ตอบแบบสอบถาม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา ในแต่ละอำเภอ ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ซึ่งจำแนกเป็นอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากร (โรงเรียน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
โคกโพธิ์	42	27
ยะรัง	37	25
มายอ	30	19
แม่ลาน	12	5
รวม	121	76

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 2 ข้อ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ ระดับความปลอดภัยของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนก ออกเป็น 6 ด้าน จำนวน 49 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของ Likert

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 9 ข้อ
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
3. การวัดผล ประเมินผล จำนวน 8 ข้อ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
5. การแนะแนวการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
6. การนิเทศการศึกษา จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะให้แสดงความ คิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนก ออกเป็น 6 ด้าน ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมตัวแปรต่าง ๆ โดยนำแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 ตามขอบข่ายงาน 6 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การแนะแนวการศึกษา และสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ กำหนด 3 ด้าน คือ ระดับความปลอดภัยของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ และขนาดของโรงเรียน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และตรงประเด็นที่ต้องการศึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุม และให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 117 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546 : 140) มีรายละเอียดดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

คัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาอยู่ในช่วง 0.80 – 1.00 ซึ่งไม่มีข้อใดที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนด้วยตัวเอง และขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ส่งแบบสอบถามคืนหลังจากได้รับแบบสอบถามแล้ว 2 สัปดาห์ หรือเมื่อทำแบบสอบถามเสร็จ โดยส่งที่ศูนย์เครือข่ายของโรงเรียน หรือส่งกลับทางไปรษณีย์พร้อมสอจดซองเปล่าติดแสตมป์จ่ายหน้าซองถึงผู้วิจัยโดยตรง
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามระดับความปลอดภัยของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ และขนาดของโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายการบริหารงานวิชาการ โดยวิธีการหาค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามตอนที่ 2

2.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับการมีส่วนร่วม โดยพิจารณาเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 – 5.00 มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50 มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.50 มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51 – 2.50 มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.50 มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การทดสอบโดย ค่าเอฟ (F-test) ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และ เมื่อพบค่าความแตกต่างกันดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่ต่อไปโดยใช้สถิติการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของ LSD เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ ตามตัวแปร ด้านระดับความปลอดภัยของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่และขนาดสถานของโรงเรียน และวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 การรวบรวมข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา โดยวิธีแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หากำความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร (อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2538 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชศุภวงค์ , 2546 : 140)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ

คำถาม

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach , 1990:204 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 :125 - 126) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าความถี่ (Frequency)

2.2 หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 104)

ดังนี้

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.3 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson, 1981:49 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชวังศ์, 2546:156) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
-------	-----------	-----	------------------

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (อ้างถึงใน
 ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546 : 160)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\bar{X}$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 X_i แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2.5 การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า
 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

2.5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร ใช้สูตร (อ้าง
 ถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546: 180)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}, \quad df = k, n - k$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 k แทน จำนวนกลุ่มที่ศึกษา
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.5.2 เปรียบเทียบพหุคูณ (Post Multiple Comparisons) เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทีละคู่ หลังการทดสอบความแปรปรวน เพื่อทดสอบดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการของ LSD เมื่อกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เท่ากัน โดยใช้สูตร (อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546 : 182)

$$LSD = t_{\alpha, \gamma} \sqrt{MS_w \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ LSD แทน ค่าวิกฤตของ Fisher ย่อมาจาก Least Significant Different

$t_{\alpha, \gamma}$ แทน t จากตาราง T ที่ $df = n - k$

n แทน จำนวนหน่วยกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่ม (Mean Square Within Group)

ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n_i, n_j แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ i, j ตามลำดับ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus